

Ladislav Herczog

A felvételen a fiam, Herczog Lackó látható. Nem tudom, hogy mikor készülhetett, de a Lackóm akkor tíz éves lehetett. A kép Bagyonban készült ismerősöknél, ahol búcsún voltunk [Bagyon -- szlovákul Baian -- Banská ?tiavnica-i járás. -- A szerk]. Minden évben rendszeresen eljártunk hozzájuk. Egy gyerekünk született, nem is akartam többet. A szegény drága uram letérdelt az udvaron, hogy legalább egy gyermeket szüljek. Neki már volt egy kislánya meg egy fia, de hogy legalább egy gyermeket szüljek [A férj első házasságában született gyermekei Auschwitzban pusztultak el, föltehetően anyjukkal együtt. -- A szerk.]. Megszültem, meg is halt. Herczog Lackónak hívták. Mindenütt Lackónak hívták. Több mint hatszáz ember volt a temetésen. Ez mindent megmond. A bérházban, ahol laknak, ott mindenkinek mindent megcsinált grátisz. Nagyon ügyes volt. Értett a vízvezetékhez, imádták őt. A zsidó neve Jichak volt. 1947. február 15-én született. Szlovák óvodába járt a Lackó, iskolába is. Itt laktunk, Léván. Szlovák iskolába járt, de otthon csak magyarul beszéltünk vele. Gépészeti ipariskolát végzett. Főiskolára is felvették, de otthagya, mert már nem bírta tovább. Tolmácsra ment dolgozni [Tolmács szlovákul Tlmace, Lévai járás. -- A szerk.]. Most, amikor már meghalt, akkor a mochovcei erőműben dolgozott [Magyarul Mohi, Kalná nad Hronom egy része, Lévai járás. -- A szerk.]. Irodai munkát végzett, már nem is tudom, de nagy funkciót töltött be. Nagyon szerették ott is. Lackó zsidókkal, keresztényekkel egyaránt barátkozott. Neki mindegy volt, ki milyen vallású. Sokat nem tudott a zsidóságról. Hiába mondtam neki, de ő nem. Tudta, hogy zsidó gyerek. Meg volt malenolva is, nyolcnapos korában. Pozsonyból jött ki a Herczog, aki megcsinálta. Bár micvója is volt, itt, Léván. Elég sokan voltak. Nem is tudom, jelen voltak-e a keresztyszülők is. Egy uzsonnát adtunk, sok süteményt sütöttem. Szendvicseket készítettem. A bár micvót otthon tartottuk. A Tórából nem olvasott senki, mert a rebbe nem volt jelen. Csak olyan provizóris volt. Amikor harmadik-negyedik osztályba járt az elemiben, akkor meséltem el neki, hogy mi történt velünk a háború alatt. Nem nagyon akart róla tudomást venni, nem. Nem tudom, hogy miért. Léván, amikor nagyon kicsi volt a Lackó, akkor még állt a zsinagóga. A kistemplom is még állt, de lebontották, és már nem volt hová járni. Lévában aztán már nem lehetett sehová menni. Nem járt hitoktatásra, csak amit úgy magától tanult, mert nem akadt, aki tanította volna. Talán egy keveset járt a sakterhoz, de aztán ő is kiment Izraelba.

Hozzá járt egy kicsit.